

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І
ГРОМАДЯНИНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № _ від __ _____ 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Проблеми захисту прав і свобод людини і громадянина в ЄСПЛ
Викладач (-і)	Башурин Наталія Ярославівна, доктор філософії за спеціальністю 081 Право, асистент кафедри судочинства
Контактний телефон викладача	Башурин Наталія Ярославівна (0342) 596178
Е-mail викладача	Башурин Наталія Ярославівна natalia.bashuryn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/графік-самостійної-роботи-зі-студент/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є прецедентна практика Європейського суду з прав людини, а також нормативно-правові акти, які регламентують питання виконання рішень ЄСПЛ, процедуру судового захисту прав у сфері приватних та публічних правовідносин на підставі рішень ЄСПЛ, їх тлумачення та механізми реалізації, науково-теоретичні дослідження у цій сфері.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та європейські стандарти в галузі прав людини 2. Європейський суд з прав людини як дієвий механізм захисту прав людини на європейському рівні. <p>Навчальна дисципліна «Проблеми захисту прав і свобод людини і громадянина в ЄСПЛ» вивчається разом із іншими процесуальними галузями права. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей застосування рішень ЄСПЛ як гарантії судового захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб.</p> <p>Основними джерелами цієї галузі права виступають Європейська конвенція прав людини, Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», рішення ЄСПЛ, Цивільний процесуальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України, Закон України «Про виконавче провадження», та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Прецедентна практика Європейського суду з прав людини має динамічний характер розвитку, що впливає на зміст та структуру процесуальних галузей права.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє розумінню місця прецедентної практики ЄСПЛ та судового захисту прав суб'єктів громадянського суспільства у розбудові правової, демократичної держави, адаптації існуючих в Україні моделі і процедур діяльності суб'єктів. Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю «081 Право».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Проблеми захисту прав і свобод людини і громадянина в ЄСПЛ» є вивчення теорії і практики застосування Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яку Україна ратифікувала 11 вересня 1997р., а отже, відповідно до ст. 9 Конституції України стала «частиною національного законодавства України».</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Проблеми захисту прав і свобод людини і громадянина в ЄСПЛ» є формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями в галузі міжнародного судового захисту прав людини, закріплення необхідних навичок використання європейських правозахисних механізмів у своїй практичній діяльності, вміння фахово аналізувати рішення Європейського суду з прав людини та</p>	

визначати рівень ефективності звернення до Європейського суду у конкретних практичних ситуаціях.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності:

Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання:

Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	5	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль 1. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та європейські стандарти в галузі прав людини

Тема № 1. Загальна характеристика Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та особливості тлумачення її норм	2	-	8
Тема № 2. Європейські стандарти в галузі прав людини	-	2	8

Тема № 3. Імплементация Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у національну правову систему України	-	-	8
Тема № 4. Вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод на національне судочинство	-	-	10
Модуль 2. Європейський суд з прав людини як дієвий механізм захисту прав людини на європейському рівні			
Тема № 5. Європейський суд з прав людини: структура, організація діяльності та повноваження	2	-	10
Тема № 6. Звернення до Європейського суду з прав людини	-	2	8
Тема № 7. Процедура розгляду справ у Європейському суді з прав людини	-	-	6
Тема № 8. Виконання рішень Європейського суду з прав людини	-	-	10
Тема № 9. Аналіз прецедентної практики Європейського суду з прав людини щодо України	-	2	12
ЗАГ.:	4	6	80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами письмової домашньої контрольної роботи. Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера цього студента за списком в навчальних журналах академгрупи. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання та вимоги до виконання контрольної містяться в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів заочної форми навчання – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/заочна-форма-навчання/</i>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – екзамен у письмовій формі. На екзамен виносяться 2 описові завдання, які оцінюються в 10 балів кожне, 1 задача, яка оцінюється в 10 балів, 2 тестові завдання, які в сукупності оцінюються по 5 балів, а також 2 термінологічні завдання по 5 балів. Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.		
7. Політика навчальної дисципліни			
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових			

робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри* <https://ksud.pnu.edu.ua/заочна-форма-навчання/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

8. Рекомендована література

1. Механізми захисту прав в Україні (деякі науково-практичні аспекти) [Текст] / під ред. Є. Б. Кубка. – К. : ПрАТ "Юридична практика", 2016. – 656 с.
2. Бущенко, А. "Precedent UA -2015" [Текст] / Аркадій Бущенко, О. Сапожнікова, О. Шинкаренко. – К. : КВІЦ, 2015. – 412 с.
3. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посіб. / Т. І. Дудаш. – 3-тє вид. – К. : Алерта, 2013. – 488 с.
4. Дослідження практики Європейського суду з прав людини для визначення Національних стандартів компенсацій порушення державою прав людини [Текст]: інфор.-аналіт.звіт / М. Гнатівський та ін.-К. : Атіка, 2011. – 184 с.
5. Вибрані справи Європейського суду з прав людини [Текст] / укладачі: Ю. Зайцев, О. Павліченко. Вип. IV.-К. : Фенікс, 2005. – 400 с.
6. Вибрані справи Європейського суду з прав людини [Текст] / уклад. О. Павліченко. Вип. V. – К. : Фенікс, 2007. – 656 с.
7. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі [Текст], № 3 (08). – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 239 с.
8. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі [Текст], № 4 (09). – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 239 с.

Викладач

_____ асист. Н.Я. Башурин